

Förskola Bjurholms kommun

Kravspecifikation

-gällande en förskola med sex avdelningar i Bjurholms kommun.

Byggnaden ska ha utbyggnadsmöjligheter med en extra avdelning om behovet uppstår.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Inledning	2
Lagen om gruppammansättning och miljö	2
Brandskydd	3
Data/eluttag	3
Leveranszon/Lastkaj	3
Varuintag/Inlastning	3
Tillgänglighet och parkering	3
Sophantering	4
Städförråd	4
Förrådsutrymme	4
Trappor	4
Hiss	5
Ljus	5
Ljud	5
Generellt i pedagogiska utrymmen	5, 6
Sjukdom/hygien	6
Utomhusmiljö	6-8
Entré och kapprum	8
Toalett och skötrum	8, 9
Matrum/allrum	9
Lekyta	9
Vilrum	9
Kontor till rektor och pedagoger	10
Personalutrymme	10
Energiförsörjning	10
Referenslista	10

Brandskydd

Utformningen av brandskydd skall utformas enligt Brandförsvarets anvisningar och gällande lagstiftning, Fastighetsägaren ansvarar för drift av brandskydd.

Tekniska nödvändigheter som tex. brandlarm, sprinkler, andra larm eller utrymningsskyltar placeras så det stör miljön så lite som möjligt men som ändå är lätta att hitta och använda om de behövs. Diskreta knappar, handtag och skyltar skapar en lugnare miljö.

Det skall finnas utrymme för utrymmesplan samt information om återsamlingsplats.

Data/eluttag/larm

Eluttagen skall vara infällda i väggen och placeras på 1 meters höjd intill väggslut och fönster och dörrar. Lokalerna skall vara utformade så att det finns gott om eluttag.

Uttag för internet bör placeras i pedagogernas kontor och placeras med fördel högre upp på väggen för att undvika sladdtrassel och hängande sladdar vid skrivborden.

I alla delar av lokalerna skall dator/skärmar kunna vara uppkopplade till WiFi.

Låssystemet till ytterdörrar ska vara tidsstyrt, samtidigt som personalen enkelt skall kunna låsa när sista barnet gått för dagen. Fastighetsägaren skall enkelt kunna ändra tidstyrningen efter behov.

Leveranszon/lastkaj

Leverans av hygienmaterial och pedagogiskt material skall inte transporteras över barnens del av gården.

Varuintag och inlastning

Det skall finnas en genomtänkt logistik (inklusive hiss) till och från enheten samt inom enheten när det gäller alla typer av leveranser såsom varmhållen mat, livsmedel, och förbrukningsvaror. Entren för transporter och inlastning skall vara åtskild från de allmänna entrerna för barn, vårdnadshavare och personal. Inlastning ska ha plats för inkommande varutransporter till huset samt uppställningsplats och eluttag för varmhållning av mat. En vagn per avdelning.

I inlastningen ska det även finnas utrymme för transportvagn.

Tillgänglighet och parkering

Vårdnadshavare skall kunna hämta och lämna sina barn med bil, cykel eller till fots.

Cykelparkering och skall finnas nära entreerna och inte utgöra hinder för övrig trafik eller transporter.

Barnvagnsparkering i ett förråd där vårdnadshavare har möjlighet att låsa fast barnvagnen (inte inne på rastgården).

När vårdnadshavare använder bil i samband med lämning och hämtning av barn bör de kunna göra det utan att behöva backa, att utforma ett område som är enkelriktat och där man kör igenom men ändå kan lämna bilen tillfälligt när man lämnar eller hämtar barn är att föredra.

En uppmärkt parkeringsplats för personer med funktionsnedsättning i närheten av entrén bör finnas.

I närliggande omgivning till förskolan skall det skapas parkeringsplatser med motorvärmare för personalen.

Alla parkeringsplatser skall vara väl upplysta när det behövs samt skyltade utifrån funktion.

Belysningen ska vara tidsstyrd och försedd med skymningsrelä.

Sophantering

Sopor är antingen i soprum eller i fristående sopsortering lösning.

Sophantering utformas utifrån god ergonomi och praktisk transporter. Sophantering från respektive avdelning ska kunna ske smidigt och praktiskt. Sopstationen bör inte ligga vid entrén.

Städförråd

Förskolan ska utrustas med städförråd. Hur många och vilken placering de har beror på lokalernas storlek och utformning. Städförrådet ska utrustas med golvbrunn och utslagsho. Förskolan bör ha plats för städmaskin och golvgröp för tömning av maskinen. Ett större huvudstädförråd kan kombineras med mindre städförråd med utslagsvask på avdelningarna. Förrådet utrustas gärna med vägghängda förvaringssystem som går att anpassa efter behov. Det ska finnas plats för skurhinkar, upphängningsanordning för moppar, hyllor för städmaterial, förbrukningsmaterial, rengöringsmedel med mera. Tvättmaskin/torktumlare för mopptvätt ska vara separat från förskolans. Städutrymmen ska vara ventilerade och låsbara.

Förrådsutrymme

Centralförvaring:

Centralförvaringen är förråd som delas av hela verksamheten. Gärna ett stort som delas av hela verksamheten. Här förvaras gemensamt material och dokumentation, som exempelvis obrutna förpackningar med förbrukningsmaterial, säsongsbetonad utrustning (som inte är i säsong), dokumentaskåp som inte används i den dagliga verksamheten och så vidare. Inlastning i centralförråd underlättas om förrådet är placerat nära leveransentrén.

Närförvaring:

Varje avdelning bör ha ett förråd var. De ska ligga i nära anslutning till de pedagogiska ytorna och här förvaras materiel som kan behövas under veckan, men som inte kräver direkt access för barn eller pedagoger. Här förvaras till exempel påfyllning av pedagogiskt material och förbrukningsmaterial i brutna förpackningar.

Trappor

Trappornas utformning är avgörande för barnsäkerheten. Trappor i förskolemiljö bör utformas med raka trapplopp. Stegen ska vara symmetriska. Det bör finnas vil-/vändplan med kortare avstånd än vad som kan förväntas enligt kravnivå i byggreglerna, för att undvika att barnet faller längre sträckor om de halkar eller snubblar. Handledare ska finnas i vuxen- och barnhöjd på båda sidor trappan. De ska vara sammanhängande från början till slut och fortsätta 30 cm förbi första och sista steget i trappan. Den nedre handledaren ska vara enkelt greppbar, med dimensioner anpassade för barnhänder. Plansteg bör utformas utan utstickande trappnos för att minska fallrisken. Plansteg ska vara halkfria. Första och sista steget i ett trapplopp ska vara kontrastmarkerat i en färg.

Det ska finnas barngrindar högst upp och längst ned i trappan. Grindarna ska vara stabila och hållbara utan stödhjul. Belysning i trappor bör inte vara närvarostyr, utan tänd under hela förskolans verksamhetstid. Framför allt av säkerhetsskäl, då närvarostyrd belysning kan ha en viss fördröjning och barn är snabba.

Hiss

Om förskolan har två eller fler plan ska det finnas hiss. Hissen ska utformas för att klara både person- och varustransport. Hissen ska vara av korgtyp. Hissen ska kunna barnsäkras med styrning av öppning av dörren via t.e.x kodlås.

Ljus

Allmänbelysning skall kunna leverera ljusstyrka om minst 500 lux mätt i bordshöjd. Belysningen skall vara dimringsbar. Rörelsevakt skall användas genomgående, men även kunna styras manuellt. Lampor utöver allmänbelysning skall finnas ovan arbetsbord/arbetsbänkar.

Ljud

Ambitionen skall vara att hålla ljudklass B. Tak bör kläs med absorbent klass A. Långt i tak gynnar ljudmiljön.

Akustikgolv bör användas i pedagogiska ytor.

Varje rum för samling och lek bör förses med väggabsorbenter. Val och placering av väggabsorbent på avdelningarna skall ske i samråd med pedagoger och montage skall ske efter montage av inredning.

Det är av vikt att personalens utrymmen såsom kontor, mötesrum, vilrum och dokumentationsrum är akustiskt utformade så att överhörning minimeras. Ljud ska inte tränga ut från eller in i dessa utrymmen.

En förvaringsvägg kan ges en dubbel funktion för både förvaring och akustikdämpning.

Generellt i pedagogiska utrymmen

Materialen som ska användas i bygget för en ny förskola ska vara så giftfritt som möjligt, det är extra viktigt att välja giftfria material i förskolans ytskikt, såsom golv och väggar. Golven måste anses vara giftfria då små barn ofta sitter eller kryper på golven. Det är av största vikt att utgå ifrån att skapa en giftfri förskola.

Både inommiljön och utemiljön ska vara sådan att risk för personskador orsakade genom fall, klämning, drunkning eller på annat sätt inte ska uppstå. Särskild vikt läggs vid barnsäkerhet.

Alla rum ska vara utformade så att det finns en god överblickbarhet, önskvärt är en genomsiktighet tvärs genom hela verksamheten på ett sådant sätt att barnens behov av små sammanhang ändå tillgodoses. Genom till exempel fönster som slutar innan 80cm från golvet.

Glaspartier, fönster och dörrar inomhus ska utföras i härdat glas samt de fönster som vetter utåt som är lägre än 1 meter bör vara i härdat glas.

Fönster eller dörrar som riskeras att misstas för att vara öppna skall markeras, med till exempel med en list. Inte tejp eller färg som försvinner med tiden. Fönster som släpper in ljus utifrån skall kunna mörkläggas.

Alla fönster som är öppningsbara skall vara utrustade med barnsäker spärranordning.

Alla dörrar skall ha klämskydd.

Flexibilitet invändigt skall eftersträvas så att alla avdelningar skall fungera för alla åldrar.

Det är viktigt att se behoven utifrån olika perspektiv – barn, föräldrar, personal, leverantörer och fastighetsägare.

Färgsättningen ska vara neutral, naturfärgad och dov, alla avdelningar skall dock målas i kontrastfärger utifrån synsättning. Starkare färger och mönster kan väljas gällande lösa

och utbytbara inventarier.

Beslag ska i största möjliga mån vara i metall – inte plast.

Barngrindarna ska vara stabila och hållbara utan stödhjul. Stödhjul förstör golvbeläggningsen.

Förvaringen i de olika rummen ska bestå av stängda skåp och lådor för att underlätta städningen och minska risken för dammsamlingar.

Möbler bör ingå i projektet. Alla rum ska utformas som en lärandemiljö.

Lokalernas storlek och ventilationen ska vara anpassad för barn och – personalgruppens storlek. Inriktningen är att avdelningarna ska utformas att rymma 22 barn per avdelning samt 4 personal. Ventilation/värmereglering skall placeras oåtkomligt för barnen.

Väggar, fönster och glaspartier kommer att användas för dokumentation av barnens arbete, dokumentationsyta ska även finnas i barnhöjd.

Sjukdomar/hygien

För att minska riskerna för smittspridning ska skötrum, wc och övriga lokaler utformas så att god hygien kan upprätthållas. Engångshanddukar är att föredra av smittskyddsskäl för att förebygga spridning av infektioner i barngruppen. Skötplatser ska kunna desinficeras.

Ju mer barnen har möjlighet att vara ute desto friskare är de vilket bland annat beror på att avståndet och luftvolymen mellan barnen ökar.

Utomhusmiljö

Från bil och – cykelparkering skall ett tydligt ledstråk finnas till varje entré, ledstråket skall ha en jämn markbeläggning och tydligt kännbar gräns mellan körbana och till exempel trottoar. Förskolan och dess respektive avdelning ska var väl uppmärkta med skyltar, så att barnen kan hitta till sin entre.

Utegårdarna för barnen skall vara inhägnad. Användarvänliga lösningar för att förenkla barnsäkerheten – det ska vara enkelt att öppna och stänga grindar för vuxna. Grindarna bör vara i metall och skall vara max 140 cm höga. Grindar kompletteras med en kedja med karbinhake. Breda grindar så att dubbelbarnvagnar enkelt tar sig igenom. Grindarna skall fungera lika bra sommar som vinter.

Förskolan skall vara försedd med ramp till varje entrén alternativt både trappa och ramp.

Dörrar in till förskolan skall vara i kontrastfärg mot fasaden.

Entréer skall vara upplyst. Vid entréer men inte allt för nära ytterdörrar skall det finnas utslagsback och vattenutkastare.

Utanför entréerna bör det finnas ett väl tilltaget, barnsäkert, skrapgaller – öppningsbart och städbart under. Önskvärt är att det finns en toalett att enkelt komma åt från rastgårdarna, helst med dörr direkt på fasaden, för barn som plötsligt behöver utföra sina behov eller få blöjan bytt. Dörren förses med kodlås. I detta toautrymme skall det finnas toalett, handfat samt skötbord. Det kan även finnas en dörr som vetter inåt byggnaden så att städet enkelt kan komma åt utrymmet.

Överblickbarhet gäller även för miljön utomhus. Byggnader så som förråd och lekhus får inte utgöra skymda platser. En god översikt är viktigt i planeringen av utemiljö.

Utomhusmiljön kan vara uppdelad i 2 rastgårdar eller flera små.

Boverket (2019-03-22) rekommenderar minst 40m² per barn och att den totala storleken på friytan per rastgård helst bör överstiga 3000 m². På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov. I verksamheten är avdelningarna ute samtidigt det innebär att det ska finnas utrymme för 66 barn ute på gården samtidigt.

“Friyta för lek och utevistelse som begrepp omfattar den yta som barnen kan använda på egen hand vid sin utevistelse. En friyta är ytan som går att leka på och som är tillgänglig för barnen i huvudsak under skoltid men även i viss mån på fritiden. Förrådsbyggnader, bil- och cykelparkering samt ytor för lastning och lossning är otillgängliga för barnen och ingår därmed inte i friytan för lek och utevistelse” (Boverket, 2019-03-22).

Ingen lös utrustning (undantag för leksaker) på tomten skall finnas, så som cykelställ och parkbänkar skall monteras fast.

Gångytor ska vara snöröjningsbara. En plan måste finnas för upplägg, alternativt bortforsling, av snö utanför förskolans gårdar. Snöhögar ska varken orsaka risk för att barnen rymmer över gårdarnas inhägnad eller orsaka risk för vattenansamling på gårdarna när snön smälter.

Fallskyddsytor ordnas främst med sand eller konstgräs, konstgräset kompletteras vid behov med stöddämpande material.

Det skall finnas 2 förråd och en redskapsbod per 3 avdelningar.

Fristående låsbart förråd med belysning både på fasaden och interiört i förrådet underlättar förskolans förvaring av lekutrustning. Placeringen av förråden får inte försvåra för pedagogernas översikt över barnen på gården. Inredning med hyllplan och krokar ska ingå. Utomhusmiljön skall vara inspirerade och locka till lek.

Utomhusmiljön skall utformas tillsammans med pedagoger från barnomsorgen.

Lekutrustning väljs utifrån åldersspannen 1-3 år och 3-5 år där zoner för de olika åldrarna anpassas.

En kulle för rutschkana samt pulkabacke bör finnas. Gungställningar. Vattenleksområde.

Bänkbord för måltider och mellanmål med plats för alla avdelningar. Gärna utformade gruppvis så att avdelningarna kan sitta för sig.

Minst två sandlådor per 3 avdelningar, gärna fler, för att olika aktiviteter och olika konstellationer med barn kan leka på olika platser. Breda och sittbara sandlådesargor underlättar bakning av sandkakor och bygge av sandslott. Sandlådesargorna ska även vara inbjudande som sittplats för samtal. Viktigt att ta hänsyn till tillgänglighet för byte och påfyllning av sand i samtliga sandlådor.

Eventuella lekhus ska vara utformade för lek, gärna planerat för att barnen kan besöka varandra mellan två hus. Pedagogerna ska ges god uppsikt över och in i lekhuset utan tättslutande väggar.

Vid planering av växtlighet och plantering skall alla former av giftiga och allergiframkallande växter och träd undvikas! Uppvuxna träd för rumsskapande, naturligt lekmaterial och solskydd är välkomna på förskolans gårdar. Buskar som avgränsar barnens vy, men som möjliggör pedagogernas översikt över barnen, är fördelaktigt. Permanenta sittbara insprängningsskydd runt växtlighet kan monteras kring växtlighet.

Samtliga markbrunnar på förskolans gård ska vara barnsäkert utformade. Inga markbrunnar placeras i direkt anslutning till sandlådor för att undvika frekvent igensättning av sand och lekutrustning i brunnarna. Det är mycket viktigt att planera avrinning via brunnar eller gräsytor på gården som helhet för att förebygga risk för drunkning. Vattensamlingar och återkommande pölar får inte förekomma.

Belysningen ska vara tidsstyrd och försedd med skymningsrelä. Rastgårdarna skall vara väl upplysta under vinterhalvåret. En grundbelysning ska vara tänd under kvällar och helger för att förebygga vandalism och ovälkommen vistelse på gården. Viktigt att tänka på barnsäkerheten vid placering av armaturer. Belysningsstolpar ska inte placeras vid

”pulkabackars nedfart”.

Personalen behöver god uppsikt över hela staketets sträckning.

Del av sandlådor och plats för uppställning av bänkbord för måltider förses med solskydd. Gott om solskydd är viktigt i utformningen av utemiljön. Gärna utformade som permanenta skärmtak. Vindutsatta delar av gårdarna förses med väderskydd. Gärna lusthus att ta paus i vid hårt väder. Lusthuset ska inte försvåra sikt, att se rakt igenom huset är att föredra av härdat glas eller plast.

Entré och kapprum

Dagen på förskola börjar och slutar i hallen.

Om byggnaden utformas som tre avdelningar per plan, i två plan är det önskvärt med en gemensam entre per plan. För att minska risken för smittspridning är det en fördel om avdelningarna har en eget kapprum.

Barnen ska inte behöva gå igenom en avdelning från hallen för att komma till sin hemavdelning.

I kapprummet ska alla barn ha tillgång till egen plats att hänga av sig sina ytterkläder på, där även extrakläder och skor ska få plats. Förvaring av hjälmar ska finnas i stängda skåp. Skobänkar ska finnas för barnen att gå upp på för att underlätta för personal att hjälpa till med på och-avklädning. En dörr från kapprummet in till avdelningen måste finnas, dörren ska utföras med fönster i härdat glas.

Det ska finnas torkskåp i närheten av ytterdörren, minst 3 per avdelning. Det bör också finnas ett handfat i barnhöjd nära ytterdörren. Så att föräldrar och barn tillsammans kan tvätta händer vid hämtning och lämning.

I nära anslutning till entrén ska det finnas en toalett med handfat och dusch anpassad för funktionsvariationer där WC-platsen är kontrastmarkerad, rummet skall vara försedd med ett skötbord.

Det skall finnas utrymme för anslag om information till vårdnadshavare, förslagsvis en digital skärm.

Golvvärme är att föredra för att vatten på golvet snabbare torkar upp.

Toalett och skötrum

Varje avdelning behöver en liten WC-stol och en vanlig WC-stol. Den lilla wc-stolen i samma rum som skötrummet men i ett eget bås ej låsbart. Den vanliga WC-stolen samt handfat i ett eget låsbart rum kan också vara i skötrummet. Dörrar till barntoaletter är med fördel öppna upptill, så det är möjligt för personalen att titta till barnet när det befinner sig därinne.

Dessutom behövs det nära anslutning till entrén en toalett anpassad för funktionsvariationer denna är beskriven under rubriken entré och kapprum.

Ett skötrum per avdelning, i skötrummet skall det finnas två hög och sänkbara skötbord med plats för blöjor och hygienartiklar för respektive barn. Placeringen av skötborden skall vara i direktanslutning till vatten/ho/handfat. Barnen ska själv kunna komma upp på de hög och sänkbara skötborden. Skötplatser ska enkelt kunna desinficeras. I närhet av skötplatser skall det finnas ett låsbart skåp för ytdesinfektionsmedel. Det är en stor fördel om pedagogerna har uppsikt över pedagogisk yta när de står vid skötbordet.

Tvättrännor skall också finnas i skötrummet, tvättrännorna monteras i barnens ståhöjd.

Tvättrännans vattenrör förses med en enkel vattenavstängning i vuxenhöjd som möjliggör att personalen vid behov kan stänga av tvättrännans vattentillförsel. Tvättrännor med golvbrunn kan användas för vattenlek.

Barn av olika längd ska kunna se sig själv i spegeln när de tvättar sig. Spegeln skall vara krossäker.

Tvålpumpen sitter bäst ovanför tvättrännorna, då rinner spillet inte ner på golvet.

I skötrummet skall det även finnas tvättmaskin och dusch.

Golvvärme är att föredra för att vatten på golvet snabbare torkar upp.

Önskvärt är att det bör finnas en toalett att enkelt komma åt från rastgårdarna, helst med dörr direkt på fasaden denna är beskriven under rubriken utomhusmiljö.

Matrum/allrum

Om avdelningarna själva ska tillaga frukost och mellanmål behövs det:

Spis med spisskydd och barnsäkerhetsanordning samt fläkt, ugn, kylskåp, frys, diskho, diskmaskin anpassad för ändamålet gärna i bänkhöjd, micro och kökskåp för förvaring av skafferivaror, köksgeråd och mat och-serveringstillbehör.

Utrymme för alla barn och personal att äta lunch, köksbord, stolar.

För den del av rummet som blir allrum skall det finnas gott om förvaringsmöjligheter och anslagsplatser.

Lekyta

Lekytan kan bestå av olika rum. Rummen kan innefatta flera funktioner.

Barnen behöver plats för lek, samlingar, pyssel, verkstad och för till exempel låtsas kök, legobord och plats för förvaring av leksaker samt redovisnings möjligheter för olika projekt.

Till verkstad och pyssel behövs flera arbetsbord alternativt arbetsbänkar. I närhet till detta behövs överskåp och underskåp för förvaring. Ett tvättställ för handtvätt för barnen i barnhöjd samt ett tvättställ för pedagoger i vuxenhöjd. Bör vara en verksta per avdelning.

Rörelseyta bör ska vara ett stort rum som kan delas på förslagsvis 3 avdelningar där alla barn och pedagoger från 3 avdelningar skall kunna samlas här för rörelselek, sång och dans. Rummet skall vara utrustat med viss gymnastikutrustning, mattor, balansbrädor, tunnlar, bockar mm. Det är bra om detta rum har ett eget förråd för utrustning.

Rörelserummet behöver också förses med ljudsystem och högtalare samt ljuddämpande i tak och väggar. Verkstads -och pysselytan samt rörelseytan bör inte kombineras med vilrum.

Vilrum

Rum för vila eller lugn och ro, bör inte utformas som ett genomgångsrum. Rummet för vila kan ha flera funktioner och på så sätt bli mera användbart för andra ändamål under andra tider på dagen. Vilrum bör ligga avskilt från bullrande verksamhet som till exempel verkstad och rörelselek, samt inte placeras nära elcentraler eller liknande för att undvika att barnen exponeras av för höga elektromagnetiska fält. Det är också till fördel om vilrummet inte tar in så mycket ljud från rummen intill.

Vilmadrasser 10 st mått ca 60 x 120 cm, det behövs utrymme att nå sin madrass utan att gå över de andra madrasserna. I vilrummet behövs förvaring av vilmadrasser, täcken och kuddar. Täcken och kuddar ska kunna förvaras separat för varje barn, bör nås också av barnen.

Det är fördelaktigt om klimatet i rummet kan regleras manuellt (ventilation/värme).

Kontor till rektor och pedagoger

Förskolan utformas med ett kontorsutrymme för förskolans rektor med plats för skrivbord och dokumentation.

Det behövs även kontorsutrymme för förskolans pedagoger med plats för skrivbord och förvaring av dokumentation.

Det måste även finnas ett mötesrum. Mötesrummet kan delas av alla avdelninga. Dessa administrativa utrymmen bör uppfylla en ljudklass som möjliggör enskilda samtal och ska kunna nås från ett neutralt utrymme. Utrymmet kan med fördel ha glaspartier med viss insyn ur säkerhetssynpunkt.

Mellan kontoren skall det ska finnas tillgång till skrivare/scanner/kopiator, lamineringsmaskin, dokumentförstörare och annat kontorsmaterial. Det är fördelaktigt om det finns en större arbetsyta/bord för att kunna sortera arbetsmaterial och dokumentation på i rummet för skrivare/scanner/kopiator.

Personalutrymme

Personalutrymmet skall vara anpassat till det antal arbetstagare som regelbundet sysselsätts på arbetsstället och normalt kan beräknas använda utrymmena samtidigt.

Utrymmet kan bestå av flera rum.

Personalutrymmet skall tillgodose personalens behov av rast och återhämtning. Gärna ett eller två vilrum.

Personalutrymmet skall även ge möjlighet till ombyte, duscha, gå på toa, förvara värdesaker (2 låsbara skåp per personal är att föredra då personalen kan förvara sina arbetskläder i ett och de privata kläderna i ett), tvätta arbetskläder och tillaga och äta ostört.

Matrummet ska utrustas med pentry med spis och micro som dessutom inkluderar köksinredning i form av över- och underskåp/lådor, diskbänk med vask, kyl, frys och diskmaskin. Det är viktigt att rummet går att skärma av från insyn och håller en ljudklass som innebär att samtal inte kan överhöras från kringliggande rum eller kommunikationsutrymmen.

Dörrar till personaltoaletter ska vara fullhöga och utan glas.

Om möjligt är det att föredra att personalen har en egen entré, gärna utanför förskolans gård. Entrén utformas så att den inte förväxlas med förskolans huvudentré/barnentréer.

Personalentrén måste utformas trygg och säker med god belysning och god uppsikt över omgivningen. Personalentrén får gärna ligga nära personalens omklädningsrum.

Energiförsörjning

Det är önskvärt att prioritera energieffektiv byggnad, önskemål om att energiförbrukningen är minst 20% lägre än boverkets rekommendationer så att lån kan tas som sk. "grönt projekt" via Kommuninvest.

Referenslista:

Boverkets rekommendationer friyta för lek och utevistelse för förskolor och skolor (2019-03-22):

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/krav-pa-tomter/friyta-for-lek-och-utevistelse-for-forskolor-och-skolor/>